

Elżbieta Matyaszevska,

historyk sztuki, doktor nauk humanistycznych, publicystka, pracownik Instytutu Leksykografii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Autorka publikacji naukowych i popularnonaukowych oraz haseł do *Encyklopedii Katolickiej*. Czynnice współpracuje z Instytutem Sztuki KUL, Filharmonią Lubelską, Uniwersytetem Trzeciego Wieku i wieloma innymi instytucjami zajmującymi się propagowaniem kultury i sztuki.

W 1987 roku ukończyła historię sztuki na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim na podstawie pracy magisterskiej *Monografia Jamy Michalikowej*, napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Andrzeja Ryszkiewicza. 12 marca 2008 roku uzyskała tytuł doktora nauk humanistycznych w dziedzinie historii i historii sztuki na podstawie rozprawy pt. *„Wierzę w cuda nie od dziś”, czyli religia w życiu i twórczości Jana Matejki*, której promotorem był prof. dr. hab. Lechosław Lameński.

W latach 1985-1990 wchodziła w skład ogólnopolskiego zespołu badawczego przy Instytucie Sztuki PAN w Warszawie, którego celem było gromadzenie dokumentacji i prowadzenie badań polskiego życia artystycznego XIX wieku (lata 1849-1863) w ramach tzw. programu węzłowego *Polska kultura narodowa, jej percepcje i tendencje*.

W okresie od 1991 do 1993 roku była sekretarzem naukowym zespołu przy Instytucie Sztuki PAN przygotowującego wraz z Wydawnictwem „Arkady” katalog dzieł malarskich Jana Matejki w związku z rocznicami 150-lecia urodzin i 100-lecia śmierci artysty. Dwutomowa publikacja, w której by-

ła autorką kilkudziesięciu haseł katalogowych, została wydana w 1993 roku pod tytułem *Matejko, Obrazy olejne*.

W latach 1992-1993 Elżbieta Matyaszevska współpracowała w Lublinie z redakcjami „Przeglądu Akademickiego” i „Kroniki Tygodnia”, regularnie publikując relacje z wystaw sztuki dawnej i współczesnej. Przez kolejne lata (1994-2001) dla kilku lubelskich i warszawskich periodyków („Dobre Wnętrze”, „Gospodyni”, „Dziennik Wschodni”, „Akcent”) przygotowywała teksty z zakresu historii sztuki, historii ubioru, mody i rzemiosła artystycznego. Od października 1998 roku do listopada 2000 roku była współpracownikiem redakcji wydawnictw „Twój Poradnik Budowlany” i „Wnętrze Twojego Domu” w charakterze redaktora odpowiedzialnego za kreację działu aranżacji wnętrz i współpracy z rzemiosłem artystycznym. Współpracowała też z warszawskim miesięcznikiem „Zabytki-Heritage”.

Elżbieta Matyaszevska jest autorką książki *„Wierzę w cuda nie do dziś”. Religia w życiu i twórczości Jana Matejki*, Lublin 2007, rozpraw naukowych, np.: *Maria Wodzicka. Zapomniana malarka ze Lwowa*, „Roczniki Humanistyczne KUL” 2007, R. LV, z. 4, s. 279 - 304); *Komunikacja graficzna, czyli plakat polski w dwudziestoleciu międzywojennym*, w: *Komunikowanie i komunikacja w dwudziestoleciu międzywojennym*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2010, s. 219-238; *Eligiusz Niewiadomski – między sztuką a zbrodnią*, w: *Sensacja w dwudziestoleciu międzywojennym (prasa, literatura, radio, film)*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2011, s. 47-55; *Witold Wojtkiewicz – mistrz romantyczno-symbolicznej groteski*, w: *Jacek Malczewski i symboliści. Obrazy kultury polskiej*, Lublin 2012, s. 211-219; *Madonna z Puszczy jako przykład recepcji na ziemiach polskich typu ikonograficznego Matki Bożej Śnieżnej*, w: *Madonna z Puszczy. Sanktuarium Matki Bożej Patronki Leśników, Pani Ziemi Kolbuszowskiej w Ostrowach Tuszowskich*, Lublin 2012, s.146-158 oraz kilkudziesięciu artykułów o polskich artystach, m.in. Józefie Czapskim, Adamie Myjaku, Józefie Pankiewicz, Walerym Rzewuskim, Henryku Siemiradzkiem, Augustynie Zamoyskim.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Spotkanie z historykiem sztuki **dr Elżbietą Matyaszevską**

na temat

Matejko, znany ale czy na pewno?

Zapraszamy

Jan Matejko, malarz polski drugiej połowy XIX wieku. W powszechnej świadomości łączony z nurtem sztuki wpisującym się w szeroko pojęty historyzm. Jego obrazy przez pokolenia utożsamiane były z prawdziwą lekcją historii Polski. Odpowiadając na oczekiwania rodaków, artysta poprzez swoje dzieła przyczynił się do odbudowywania utraconej tożsamości narodowej i zachowywania pamięci o jej chrześcijańskich korzeniach.

Pierwsze historyczne kompozycje Matejki powstawały już podczas krakowskich studiów. Początkowo zachowywały konwencjonalną, historyczną narrację, ilustrując jednostkowe wydarzenia. Od roku 1862 artysta zaczął jednak je tworzyć w niespotykanym dotąd ujęciu historyzoficznym, ukazującym procesy dziejowe jako sumę przyczyn i następstw wydarzeń mających swoje miejsce w historycznej rzeczywistości. Ukazywał w swoich dziełach momenty zwycięskiej Rzeczypospolitej, jak również wskazywał na przyczyny błędnej polityki polskich możnowładców. Przyjmując taką koncepcję, grał rolę

Kazanie Skargi, 1864

nauczyciela i sumienia narodu polskiego, podejmując jednocześnie próbę określenia, jakie były rzeczywiste przyczyny rozbiorów i jakie wady narodowe należy z całą odpowiedzialnością rozliczyć i napiętnować. Poprzez swe płótna Matejko próbował też odpowiedzieć na pytanie, kto tak naprawdę odpowiada za klęskę i upadek państwa polskiego.

Ale nie tylko historia Polski zajmowała Jana Matejkę. Interesującą część jego spuścizny stanowią portrety, które powstawały przez całe twórcze życie artysty. Są wśród nich wizerunki członków rodziny, jego przyjaciół, a także przypadkowych osób, których fizjonomie wzbudziły zainteresowa-

Portret ony w lubnej sukni, 1867

nie malarza. Mają one bardziej osobisty charakter i artysta nierzadko malował je bezinteresownie, nie przyjmując od portretowanych wynagrodzenia „oprócz dalszej, trwałej przyjaźni”. Dodatkową zapłatą było zadowolenie modela i jego wdzięczność okazywana artyście.

Portret Piotra Moszyńskiego, 1874

z prośbą o sportretowanie. Artysta chętnie realizował owe zamówienia i w ten sposób powstały liczne wizerunki utytułowanych osobistości w bogatych, historycznych strojach, na tle zabytkowych wnętrz.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Spotkanie z historykiem sztuki **dr Elżbietą Matyaszewską**

na temat

Matejko, znany ale czy na pewno?

Spotkanie odbędzie się
w środę 20 listopada 2013 r. o godz. 18.00

w sali widowiskowej Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29

www.domkulturyism.pl

Wstęp wolny